

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1909. december 19.

286. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HÍRLEVELEK

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hírdelések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

Felhívás a magyar társadalomhoz.

A pártoskodás, szétagoltság, hatalomra való vágyás, rang és címek iránti vágyakozás a mindentudó a megmondhatója, mi más száz meg száz baj és beiegség győtri ezt a nemzetet oly annyira, hogy napról-napra aggasztóbb lesz a helyzet, reménytelenebb a küzdelem, melyet ugyan nemes és nagy célokért örökös huzavonával, dicső multtal, hősi névvel bíró erős nemzethez alig illő, szinte gyerekes alkotmányosdi játékkal folytatunk. S a minduntalan megújuló belviszály és testvérháború lassanként megsemmisíti a nemzet életerejét, munkakedvét és munkaképességét. Kard helyett törvénykönyvvel a kezünkben viaskodunk, harcolunk a bécsi mindenható hatalommal s a rossz szomszéd gunyos mosolylyal kíséri a paragrafusokkal való handabandázást, amelylyel nem ejthetünk rajta sebet soha.

Ha már karddal nem akarunk, nem bírnak vagy nem merünk rajta sebet ütni, hogy érezze a csapást és eszméljen; nyuljunk olyan fegyverhez, olyan eszközhöz, amely módunkban áll s amelylyel semmit sem kockáztatunk. Létesítsünk erős és egységes magyar társadalmat gazdasági, kereskedelmi és ipari téren vivandó küzdelem sikerének biztosítására. Fogjon össze a bocskoros pórtól kezdve a hercegi korona tulajdonosáig a magyar társadalom minden rendű és rangú tagja politikai párt és vallásfelekezeti különbség nélkül Ausztria iparának és kereskedelmének végtelenségig menő bojkottálására. Nem kell ehhez se tulipán, se kokárda, nem kell ehhez semmi kifityegtetni való jelvény; csupán őszinte, igaz hazafiság, nemzeti szellem, magyar érzés, no meg egy kis lemondás és áldozatkészség. A mi valóban szerencsétlen helyzetünkben ez az egyedüli mód, melylyel az elbizakodottságában vakon hatalmaskodó rossz szomszéd szarvait letörhetjük. A kormány a magyar ipar pártolását meglette az első lépést. Anyagi segélyben részesíti a támogatásra szoruló magyar iparvállalatokat, a közszállításonkál a magyar ipar termékeinek igénybevételét követeli, sőt még a dohányiparok is megszabja, hogy csak magyar szivarkapapirt árusíthatnak, különben megvonja tőlük az engedélyt. Ez azonban magában véve elenyésző csekély. Jóformán semmi. Az egész magyar társadalomnak kell e szellemben egyesülnie s egységesen lábraállania, hogy az osztrák ipar minden termékét visszaverje. Ehhez nem kell se külön nemzeti bank, se önálló vámterület. A magyar társadalom szükségleteit szabadon, ott szerezheti be, ahol akarja. Ebbe nem szólhat bele se Ausztria, se a császár, se a trónörökös, se Lueger, se senki.

A magyar ember csak magyar ipari cikket vásároljon, mindenben és mindenütt csak arra adjon pénzt, ami magyar s csupán olyan elengedhetetlenül, nélkülözhetetlenül szükséges

kellékeket szerezzen be idegenből, amelyeket a magyar ipar nem képes szolgáltatni. Ezeket se a rossz szomszédától szerezze be, amely állandóan csak a mi letörésünkre dolgozik, hanem inkább angoltól, franciától, a nagy németektől, csak ne Ausztriából, a mi halálos ellenségeinktől, akik bennünket tartománynyá, fejős tehenükké akarnak minden áron, minden erejükkel lealacsonyítani. E mezőgazdaságilag virágzó, hatalmas és erős országban, ahol már az ipar is lendületet nyert s kérések nélkül, önámítás és nagyolás nélkül elmondhatjuk, hogy van már szépen fejlődő iparunk; éppen nem tartozunk a hiu törekvések, lázas álmok és meddő erőlködések közé a magyar iparnak oly színvonalra való emelése, hogy az ország belfogyasztását kielégíthesse, hogy az ország legfőbb közszükségeit, a mindennapi élet összes kellékeit főnakkadás nélkül, szolgáltassa s az osztrák iparral szemben a magyar társadalom a bojkott terére léphessen.

Tartsa fenn a császár a közös bankot és a közös vámterületet; de mi magyarok önként nem küldözgetjük, nem adogatjuk, nem szórjuk a pénzünket az osztrák ipar hizlalására, Ausztria szarvainak növelésére, hanem a magunk iparának emelésére, a saját erőnk fokozására fordítjuk minden fillérünket. Az igaz hazafiság, a józan ész ezt követeli tőlünk. A magyar társadalom térjen észre, fogjon össze s ha már a nagy politikában, a közjogi problémák megoldása körül eltérők is a vélemények, az ország jólétének, gazdagodásának, a nemzeti erő gyarapításának kérdésében értsen egyet s teljes igyekezettel törekedjék az egységesség előtte álló uton elérni a célt, mely minden magyarnak legfőbb föladatát képezi. Magyarország önállóságának, függetlenségének kivívása felé ez a legbiztosabb út, mert ez szabad, mert ezt nem zárja el se törvény se császári parancs, mert ehhez nem kell sem Ausztra beleegyezése sem a korona szentesítése.

Amint a magyar társadalom ez irányban szervezkedik s megindul az országos mozgalom, a nemzetközi szellemben működő kereskedelem is irányt változtat s hazafias lesz, ha nem is hazafias fölbuzdulásból, hanem kényszerűségből, hogy fönnmarhassa magát, hogy megélhessen. Az általános üzleti szellem a kedvező konjunkturák kihasználását diktálja. Ha a magyar fogyasztó közönség nem követel a kereskedőktől magyar ipari terméket, azok bizony aligha tartanak magyar gyártmányokat, amikor kedvezőbb föltételek mellett szerezhetik be az osztrák ipar produktumait, amely egyuttal nagyobb hasznót is biztosít nekik. A megizmosodott, hatalmas, erős osztrák ipar, amely már több mint négyszáz év óta szívja föl magába a magyarság életerejét, könnyen dolgozhatik olcsóbban s könnyen nyújthat nagyobb hitelt s

jobban is kivárthat, kitarthat, mint a most serdülő korát élő magyar ipari de ezzel a magyar társadalom törödni nem tartozik, mert előtte csak egy cél lebeghet: az ország iparát fejleszteni, szolgáltató képességét fokozni, versenyképessé tenni s az osztrák piactól lehetőleg minden fillért megvonni. Majd ha látják a magyar kereskedők, hogy a magyar társadalom tömörül s nem tulipánosdit játszik, hanem szigoruan ragaszkodik a magyar gyártmányokhoz, magyar árukhoz s nem hagy a szemébe port hinteni s ott hagyja, bojkottálja mindazokat a kereskedőket, akik a nemzeti szellemben, magyar érdekekkel ellentétbe helyezkednek, akkor a kereskedelem nemzetközi jellege megszűnik s nolens-volens lesz magyar kereskedelmünk, mely hazafias szellemben él és sáfarkodik.

A magyar kormány, magyar társadalomnak gondoskodni kell arról is, hogy a bécsi rongyok helyett magyar gyártmányokat vásárolhassanak az ugynevezett paraszt-boltosok a köznép számára, melynek véres verejtékkel szerzett pénze eddig legeslegnagyobb részben osztrák gyárosok zsebébe vándorolt. Állítsuk lábra a magyar háziipart, a falusi szövöszékeket és foglalkoztassuk a népet saját ruházatának készítésével. Hadd forogjon a rokka ke-reke, peregjen az orsó, járjon a motolla minden falusi hajlékban s az a sok száz millió, mely évről-évre megy ki Ausztriába; maradjon itthon. Magyar gyárak szöveteiből magyar szabók varrják a magyar társadalomnak a felöltőt. A gácsi, zsolnai, besztercebányai, szebeni, brassói posztógyárak után emeljenek a magyar pénzemberek, mágnások, pénzarisztokraták kéjlakok és versenyistálló helyett gyárakat, a melyekben az ország minden szükségletét kielégítő árukat állítanak elő s a magyar társadalom érje be kezében kevésbé tetszős, primitívebb gyártmányokkal s ha a magyar gyártmányt drágábban kell is megfizetni, ne riadjon vissza az áldozattól; hiszen az áldozat, melyet hoz, *itthon marad*, magyar érdekek előmozdítására szolgál, a nemzet erejét táplálja.

Egységes, erős magyar társadalom mentheti meg csupán hazánkat a kétfejű sas karmai közül. Ne tápláljuk önként a vérünkkel ezt a ragadozó madarat, mely mentől jobban táplálkozik, annál görcsösebben szoritja karmai közt országunkat. Amit módunkban áll tőle megvonni, *vonjunk meg mindent* s az elgyengülő ragadozó karmai erőtlennül nyílnak szét s könnyen megszabadulhatunk hatalmas alól. A hazafias szellem, ha őszinte és erős: mindenható s az egységben az erő. Egyesüljön a magyar társadalom s bojkottálja az osztrák ipart. Amihelyt ennek hatását odaát megérik, nem a magyar államférfiaknak, a nemzet nagyjainak kell Bécsbe járni, hajladozni, kunyorálni; a gögös osztrák főurak, a Burg kegyencei ezüst tálcán hozzák Budára s porig alázkodva ajánlják föl a kívánt engedményeket.

Ez lesz az igazi vivmány!

Szterényi az osztrák perfidiák ellen.

Ismeretes az a felháborodás, amely az osztrák harci-tarifák publikálása nyomán a magyar gazdasági érdekeltségek sorában támadt. Hú kifejezője volt annak a hangulatnak az az együttes értekezlet, amelyet nemrég a budapesti kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére az összes gazdasági érdekeltek tartottak.

A tarifabizottságnak tegnap Budapesten tartott ülésén a magyar közgazdasági világ több vezetőférfia adott kifejezést az ország közhangulatának. Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár pedig tartalmas, nagyszabású beszédben válaszolt a felhangzott panaszokra. Az államtitkár beszédéből kiemeljük a következő részleteket:

Az osztrák ravaszkodás.

Ahhoz kapcsolom szavaimat, amiket gróf Dessewffy Aurél kiemelt, hogy lehetetlenség — de sajnos, valóságnak látszik — hogy oly közel gazdasági relációban levő és politikailag egymásra utalt két állam, mint Magyarország és Ausztria egymással szemben gazdasági harcban legyen.

Minden jó igyekezetünk dacára, mit kellett látnunk? Azt, hogy magában a kiegyezési tárgyalásokban olyan szűkkeblűség nyilvánult meg Ausztria részéről a kassa-oderbergi vasutnál, amely szűkkeblűséghez fokható én egész gazdasági történetünkben nem ismerem. Egy oly jogot utasított el 1907-ben Ausztria, amely jogot ő maga kínált fel 1901-ben Magyarországnak. Megajánlotta a 12 millió korona állami kamatgarancia vállalásával a kassa-oderbergi vasut második vágányának kiépítését egészen Oderbergig. És ugyanazt, amit ő maga kínált és követelt tőlünk és amit most kedvezmény gyanánt kértünk; ugyanezt megtagadta most, csak azért, mert a magyar kormány súlyt helyezett rá magyar gazdasági érdekekből. Ez odavezetett, hogy míg az áruforgalom 1902-től szinte példátlanul emelkedett a kassa-oderbergi vasutnál, addig a jövedelmezőség folyton csökkent. Ma már ott állunk, hogy a kamatgarancia, amely még csak néhány évvel ezelőtt alig másfélmillió koronát tett, ma már öt és félmillió korona, úgy hogy Magyarország a maga közvetlen pénzügyi érdekeiben is három és félmillió koronával lett csak ezen a réven sújtva.

Mindezt csak mellékesen említem, hisz az események már a múlt időké, de említenem kell azért, mert itt látom a mai események tulajdonképeni kiinduló pontját.

A legutóbbi napokban a szénkartel kérdése volt tárgyalás alatt az osztrák államvasutakkal. Amikor a Nordbahnt államosították, az állami igazgatásnak első ténye az volt, hogy a szénkartelt az összes részes vasutaknak, köztük a Máv.-nak is felmondotta. Körülbelül 3—400.000 K netto jövedelemtől esett el a Máv., de kifogást ez ellen emelni nem lehet, mert az összes részes államvasutakkal szemben alkalmazta.

És dacára annak, hogy a kassa—oderbergi vasut és a dalmát vasut egyezményre vonatkozólag az osztrák kormány kötelezettséget vállalt, hogy amíg a Teschen-Jablunka-i második vonal kiépül, tehát míg a kassa—oderbergi vasut teljesítő képessége meg lesz, addig kiségitésképpen rendelkezésükre bocsátja a segély utirányokat, hogy a forgalmat lebonyolíthassuk, most mégis, mikor a Máv. az osztrák államvasutak igazgatóságával érintkezésbe lépett, a kartel-szerződés megújítása dolgában, az osztrák kormány egy sajtóságos álláspontra helyezkedett, azt mondván, hogy ez nem tartozik a kartel szerződés keretébe, t. i. a segély utirányok, hanem tessék a magyar kormánynak

külön tárgyalásokat indítani az osztrák kormányral, úgy magyarázván, hogy ez nem a forgalom lebonyolításának kérdése, hanem külön kedvezmények anyaga.

A bankrablók elleni végtárgyalás.

Orlov életfogytiglani fegyház, Kischenewszky 15 év, Krivitzki felmentve.

Sirokkós, álmos hangulattal folytatták ma a bankrablók végtárgyalását a gázlámpákkal kivilágított nagy teremben. Élénkséget csak a váratlanul megszaporodott elegáns parfümös hölgyközönség kölcsönzött a monoton egyhangúsággal folyó tárgyalásnak. A nagy üveg táblákon csendesen kopogott a szeles eső s csak az elnök csengettyűjének éles hangja ébresztette fel a közönséget álmos levertségéből.

Mindenek előtt megállapították az esküdtekhez intézendő kérdéseket, majd az ügyészség képviselője mondotta el vádbeszédét, amelyben Kischenewszkire halálbüntetést, Svirski-Orloffra fiatal korának beszámításával a maximális büntetést, Krivickire pedig enyhébb büntetést kért. Majd a védők álltak fel szólásra. Mielőtt azonban egy szót is szólhattak volna, Svirski és Kischenewszki figyelmeztették őket, hogy nincs szükségük védelemre.

Tiltakozásuk nem kis mértékben feltűnt, mert a mai tárgyaláson már aránylag csendesebben viselkedtek, Krivitzki pedig egyforma letargiával fogadta ma is a tárgyalás eseményeit. A védők azonban, kik ezuttal nem expenz-nótára hanem védői bátorokra áhítottak, nagy hatással beszéltek, különösen Friedrich-Adelsfeld Imre dr., akit a közönség meg is tapsolt. Beszéde közben Krivitzki egyszerre görcsös sirással felzokogott, mire a cinikus Kischenewski oroszul durva hangon rászólt s talán tettelegesség történik, ha a börtönőrök el nem hallgattatják. Ezután az elnök szünetet rendelt el.

A tárgyalás újabb megnyitása után Lucich Vosco jegyző felolvassa még egyszer az esküdtekhez intézendő végleges kérdéseket, mire az elnök felszólítására az esküdtek kevéssel fél tizenkét óra után visszavonulnak s a tárgyalást a verdikt meghozataláig felfüggesztik.

Szünet közben az elnök Dedics orosz tolmácsot keresi, majd átad neki egy kis papírszeletet, amelyre Kischenewski oroszul írt valamit. A tolmács olaszul ismerteti az orosz szöveget, ami tulajdonképpen vers. Kischenewski ugyanis ma a börtönben verset írt, melyben elmondja, hogy mindössze kevés pénzt rabolt s ezért most egész Magyarország sajtója vele foglalkozik.

Háromnegyed egy felé jelentek meg az esküdtek az ülésteremben, akik nevében Rocca hirdette ki az esküdtek verdiktjét. A verdikt Svirski-Orloffra hét szótöbbséggel, Kisenewskire hét szótöbbséggel állapította meg a bűnösséget, ellenben Krivitzkivel szemben a verdikt felmentő volt. Az esküdtek ítéletét a két első nemtörődömséggel, Krivitzki pedig könyezve fogadta.

A vád és védelem újabb felszólalása után a rövid időre visszavonult bíróság kihirdette háromnegyed kettőkor az ítéletet, amely szerint a törvénytörő Svirski-Orloff Sámuel életfogytiglani, Kischenewski Salamont tizenöt évi fegyházra ítélte, míg Krivitzkit felmentette.

Az ítélet csalódást hozott, mert a közönség Svirski és Kischenewskire nézve halálos ítéletet várt.

UJDONSÁGOK.

— **Az Adria új igazgatója.** A pénzügyminiszter az Adria magyar királyi Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatóságába az elhunyt Kupecz Ödön államtitkár helyébe dr. Gerlóczy Gyula pénzügyminiszteri osztálytanácsost nevezte ki.

— **Felolvasás a Szabad Liceumban.** A Fiumei Szabad Liceum Egyesületben hétfőn, december huszadikán este hetedfél órakor tartja meg Fest Aladár, a Liceum elnöke felolvasását, amely alkalommal Bosznia földrajzi, néprajzi és gazdasági viszonyait fogja ismertetni. A

felolvasás annyival is inkább aktuális lesz, mert a napokban Budapesten is foglalkoztak a bosnyák néppel, amikor Hermann Antal nagyszabású előadást tartott Boszniáról.

Fest felolvasásával a Liceum idei ciklusa véget ér s az új sorozat január tizedikén kezdődik. Az egyesület egyébiránt még decemberben rendkívüli választmányi ülést tart.

— **Uj olasz lap.** Il Lavoratore címmel ma új olasz heti lap jelent meg Fiumében, amely kizárólag a munkás osztály érdekeit fogja képviselni.

— **Társadalmi akció a leánykereskedés ellen.** Mint már jelentettük, a leánykereskedés elleni országos egyesület fiumei fiókjának megalakítási előmunkálatai serényen folynak. Az ötventagú hölgybizottság is megalakult, amely tagokat fog gyűjteni az egyesület részére. Már eddig is számosan jelentették be a mozgalomhoz való csatlakozásukat, úgy, hogy az alakuló gyűlést valószínűleg január első felében megtarthatják.

— **Frankl Rózsika Fiumében.** Frankl Rózsika, az öt éves kis világhírű zongoraművész, aki Thomán István zongoraművész legkitünőbb növendéke s ki iránt Ferencz Ferdinánd trónörökösünk a múlt ősszel, abaziai tartózkodása alkalmával melegen érdeklődött, a karácsonyi ünnepekre Fiumében lakó szüleihez hazakereszt. Érdekes, hogy a kis művész a hasonlóképpen zseniális Frankl Mór számolóművésznek unokahuga.

— **Pozsony város képe Fiumében.**

Tegnap érkezett meg a magyar-horvát hajóstársasághoz a „Pozsony“ hajó számára Pozsony város által adományozott nagy olajfestmény, mely az ősi koronázó város művészeti kivitelű látkepe s az új gőzös termét fogja díszíteni. Ez alkalommal az Ungaro-Croata igazgatósága tegnap este 8 órakor bankettet adott a társaság Pannonia gőzösén, melyen Pozsony városát képviselő Kánya Rikárd városi tanácsos nejevel, Kankovszky Ferenc miniszteri tanácsos neje, — a tanácsos maga, sajnos beteg fekszik lakásán — Moravek Árpád máv. forgalmi főnök nejevel és a hajóstársaság részéről Pollich, Copaitich, Corossacz, Sterk és Cheracci igazgatók vettek részt. Kánya Rikárd, Pozsony városi tanácsos tolmácsolta Pozsony város szeretetteljes üdvözlését, melyet Copaitich az Ungaro-Croata elnöke viszonzott, megköszönve Pozsony városának gyönyörű ajándékát.

— **Választmányi ülés.** A Fiumei Magyar Kör hétfőn, december 20-ikán este nyolc órakor Via del Pomerio 6. szám alatti helyiségében választmányi ülést tart.

— **Az ipartestület ülése.** Az általános ipartestület hétfőn, december 20-ikán este igazgatósági ülést tart.

— **Hirtelen halál a „Caronia“-n.** A Cunard-hajóstársaság itt horgonyzó „Caronia“ gőzösének William Bruon nevű hajópincére tegnap délelőtt fél tizenegykor hirtelen rosszul lett és rövid idő múlva meghalt. Holttestét a temető halottasházába szállították, a honnan ma délelőtt temették el.

— **Tengeralattjáró és torpedóhajó Fiumében.** A haditengerészet „Gigant“ nevű torpedó-vontatóhajója tegnap délután ideérkezett maga után vontatva a haditengerészet egyik tengeralattjáróját, amelynek gépezete elromlott. A tengeralattjárót a Whitthead torpedó gyárban veszik javítás alá.

Az élvezetet drágán kell megfizetni!

Hiszen szép volt a bál és sokat táncoltam — de azután az a meghűlés hazafelé! Már néhány napja fekszem és alig tudok lélekzeni. Most végre Fay valódi szódénjét hozattam magamnak, és bevettem az első pasztillát és jót tett nekem. Barátnőm azt mondja, hogy neki mindig használ, ha meghűtötte magát és ő mindig tart ott-hon valódi Fay-féle szódénit. Ő pedig már tudja, hogy mi jó. Fay valódi szódénit ásványpasztillája minden gyógyszerárba, drogeriában és ásványvízkereskedésben skatulyánként 1 korona 25 fillérért kapható.

Vezérképviselő Magyarországi-Ausztriai részére Güntzert W. Th. cs. és kir. udvari szállító Wien IV., Grosse Neugasse 17.

— **Magyar és osztrák vasuti díjszabás.** A jövő év január elsején az összes magyar és osztrák állami és magánvasutakon új vasuti díjszabások lépnek érvénybe. A köteléki díjszabásokat is felmondják, valamint a fontosabb kartelmegállapodásokat. Ezek természetesen olyan sok dolgot adnak azoknak a hivataloknak, amelyek a díjszabások ügyével foglalkoznak, hogy nagyon sok időnek kell eltelti, amíg rendezett tarifaviszonyokról lehet szó. A magyar és osztrák államvasutak között nagyon nehezen mennek a tárgyalások, mert még azokról az alapelvekről sem határoztak, amely alapelvek szerint megcsinálják az új köteléki díjszabást. Sok ellentétes érdeke kiegyenlítése nehezíti meg a tárgyalásokat és a fenforgó nehézségek megszüntetése bizonyára sok időt vesz igénybe. Általánosságban arról lehet szó, hogy a jövőben Magyarország és Ausztria közötti forgalomban a magyar államvasutaknak, valamint a csatlakozó magyar vasutaknak mindenkor helyi díjszabása lesz irányadó. De sem Ausztriában magyar árukra, sem Magyarországon osztrák árukra nem fognak szállítási kedvezményeket engedélyezni, ha csak a két ország ipari viszonyai ezt nem kívánják. A jövő 1910 január elsejétől kezdve Magyarország és Ausztria között közvetlen tarifák hiányában az ugynevezett mesterséges köteléki díjszabás lesz az irányadó, erre vonatkozólag néhány nap múlva hivatalos értesítés kerül nyilvánosságra. Most dolgozzák ki Magyarország és Bécs, illetőleg Szt. Marx közötti forgalomra vonatkozó állattarifákat, mert ez most a legsürgősebb és már 1910 január 1-én kész is lesz. Jelenleg öt köteléki díjszabáson dolgoznak, két vagy három hónap múlva valamennyivel elkészülnek. Lázás sietséggel dolgoznak a díjszabási kötelékeken, ámde kevés a hivatalokban az ember, főleg pedig nagy a hiány iskolázott díjszabási hivatalnokokban és emiatt megy nehezen a tarifágynek rendezése és a tarifák kidolgozása.

— **Haditengerészetünk hajóvásárlása.** Haditengerészetünk parancsnoksága meg akarja vásárolni a magyar Photogén-Részvénytársaság tulajdonában levő Etelka nevű gőzöst. Ez a hajó ugyanis tartály-rendszerű gőzös, amelyet állandóan a fiumei petroleum-finomító társaság használt a nyers kőolaj szállítására. A petroleum rekeszekre osztott hajórészekben nyert elhelyezést és a tűzbiztosság érdekében a gőzös gépezete és kazánja a hajó legvégén volt elhelyezve. Haditengerészetünk azért akarja megszerezni ezt a Trank-rendszerű gőzöst, mert már régóta hiányát érzi annak, hogy olyan hajója legyen, amelylyel folyékony fűtőanyagot szállíthasson és raktározhasson el. Az utóbbi időben épült tengeralatti hajók csak siettették a haditengerészetet a szükségletének kielégítését, miután ezek csak naphtát vagy benzint használnak fűtőanyag gyanánt. Az Etelkát tehát az ilyen folyékony fűtőanyag szállítóhajójául szemelte ki a haditengerészet vezetőse és most tárgyalásokat folytat a hajó megvételére. A gőzös e napokban került ki a javítás alól a Danubius hajógyárból és a fiumei öbölben végzett újabb próbajárat után tegnap Pólába érkezett. Etelka 1892-ben épült Low Walkerben. Hosszúsága 90 és szélessége 11 méter; brutto regiszter tonnatartalma 2370 tonna.

— **Idegen buza Magyarországon.** Az „Achim” görög gőzös Theodosiából és az „Export” orosz gőzös Taganrogból tegnap érkezett. Az előbbi gőzös 800 tonna és az utóbbi 2200 tonna búzát hozott magával egyik fiumei gabona cég részére.

— **Magyar kivitel Braziliába.** A közvetlen kereskedelmi forgalom Brazília és Magyarország-Ausztria között 1908-ban 20,720,361 milreistra rugott. Ebből 19,255,974 rois kivitelre és 1,464,387 milreis Magyarország és Ausztriából behozott cikkekre vonatkozik. A behozatal adatai megnövekednének, ha minden Hamburgon, Párison és Amsterdamban át behozott cikkeket is a tényleges eredete szerint mutatná ki a vámhivatal. Hogy ez a különbség mekkora volna, azt még csak megközelítőleg sem sikerült kikutatni. Brazília forgalma Magyarország és Ausztriával a legutóbbi öt évben a következő volt: összes forgalom 1904-ben 343,240,805 reis, behozatal 1,214,880 és kivitel 17,551,211 reis, 1905-ben: összes forgalom 297,978,611, behozatal 1,122,344 és a kivitel 16,936,424, 1906-ban: összes forgalom 404,553,998, behozatal 965,209 és a kivitel 22,583,100 milreis, 1907-ben: 477,363,834. Magyarország és Ausztria behozatala 1,701,185,

a kivitel 15,592,650, 1908-ban: összes forgalom 390,821,033, behozatal 1,464,387 és a kivitel 20,720,361. A Magyarország és Ausztriából behozott áruk úgy fajták, mint mennyiség szerint változatlanok maradtak. Így különösen a hajlított fabutorok, férfi fehérnemű, női cipők, maláta, komló, egyes diszmuárak stb. tekintetében nagyon élénk volt a kereslet 1908-ban is. Ezen kívül sikeresen kísérleteztek még néhány áruval, így pl.: fonógépekkel, papírral, lemezpapírral és konzervekkel.

— **Liszt refraktiák.** Az új osztrák vasuti díjszabás a magyar liszt, a gabona- és a faküldeményeket fogja legjobban sújtani. Még nem ismerjük az új osztrák vasuti díjszabást, de már annyit tudnak, hogy leginkább a fa-, a gabona és a lisztküldemények ellen irányul. S addig, amíg az osztrák elaborátum nem kerül nyilvánosságra, nem lehet retorziókról tárgyalni. Annyi már kiszivárgott s ez a tarifa-bizottság legutóbb tartott ülésén került nyilvánosságra, hogy a kereskedelmi kormány a leginkább sújtott lisztzállítmányokat még az államvasutak rovására is kedvezményben kívánja részesíteni és pedig olyképpen, hogy a lisztzállítmányok részére husz százalékos refraktiákat engedélyez.

— **Megszökött hazulról.** Maros Mihály ujvidéki kereskedő bejelentette az ottani rendőrségnek, hogy Oszkár nevű tizenhét éves fia, aki Szegeden járt iskolába, megszökött s a hátrahagyott levele szerint Fiumén át Amerikába akar utazni. Az ujvidéki rendőrség az feljelentése alapján megkereste a fiumei rendőrséget, hogy a szökevényt tartóztassa le. Minthogy a rendőrség a megszökött diák egy elfogott leveléből megtudta, hogy Lilles Richard a trieszti Hotel Metropol alkalmazottja adhat felvilágosítást holtartózkodásáról, táviratilag intézkedett, hogy a trieszti rendőrség Lillést hallgassa ki.

— **Holnap nyitva vannak a boltok.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletileg megengedte, hogy a karácsony előtti holnapi vasárnapon az egész országban úgy délelőtt, mint délután nyitva maradhassanak az üzletek.

— **Sikkasztó kalauz.** A trieszti rendőrség távirati megkeresést intézett a fiumei rendőrséghez, hogy Gruber Ferenc harmincöt éves trieszti villamos kalauz négyszáz koronát sikkasztott a rábizott pénzből s azután nejevel együtt Fiuméba utazott, hogy a Caronia kivándorlási gőzössel Amerikába sáókjék.

Bőrbajokat,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, a melyek **vérszegénység**ből erednek és nem akarnak gyógyulni, a

Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

szüntet meg legjobban. A legtisztább alkatrészek, amelyek izletes módon könnyen emészthető krémme egyesítettnek a kiváló **SCOTT-féle eljárás** által, a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

a legkiválóbbá tették és kétségbevonhatatlan hírnevet biztosítottak számára e bajoknál.

A **SCOTT-féle EMULSIÓ** a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

Legujabb sport!

Kerekes korcsolya

(Rollschuhe)

gyermeknek és felnőtteknek minden árban. Játékszerek. Társasjátékok. Alpaca- és china-ezüst-árak. Bördíszmü és műipari cikkek.

Igen olcsó, szabott árak.

REICH SÁNDOR Fiume Corso (Tiring-ház)

KARÁCSONYRA ÉS UJÉVRE

a legszebb divatcikkek olcsó áron kaphatók

Schwarz és Gerő

divatáruházában

Fiume Via Governo a Lloyd szállóval szemben.

New-York

ÁRUHÁZ

Fiume, Kossuth Lajos u. 12.

Elismert legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ne mulassza el senki ezen alkalmat a karácsonyi és ujévi ajándékok célszerű bevásárlására.

A New-York áruházban hallatlan olcsón és rendkívül árleszállítás mellett

férfi, női és gyermek ingek, alsónadrágok, meleg gyapju és tricót-alsóingek és nadrágok, glacé, bélelt és gyapju kötött keztyük továbbá nyakkendők adatnak el rendkívül nagy választékban.

Óriási árleszállítás női, férfi és gyermek harisnyákban, pongyolák alsoszoknyák és bluzokban, férfi és női zsebkendőkben stb. stb.

Az összes raktáron levő áruk szokatlanul olcsón árusítanak el a karácsony és ujév alkalmából.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX
ÜDÍT-GYÓGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vemedence idült hurutjainál, húgykő- és fűvény képződésnél, a légutak és a kiválasztós szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. Orvosiilag ajánlva. Fiumel főraktár FRANC. JECHEL cégnél.

— **Vásároljunk a karácsonyi ünnepek előtt.** A kereskedői körökben évről-évre megismétlődnek a panaszok a miatt, hogy a vevőközönség a karácsonyi vásárlásokat, a karácsonyestét megelőző egy-két napon, sőt csak az utolsó órákban eszközöli. A karácsonyi üzleti forgalomnak ez az aránylag rövid időben való torlódása az összes érdekeltekre nézve hátrányos. A vevők tömege nem tudja az üzleti zürzavarban a kellő kiválasztást eszközölni, a kereskedők és a kiszolgáló személyzet pedig minden igyekecsük dacára rendszerint nem képesek a vevőket az általuk kívánt figyelemmel kiszolgálni. Ez okból több helybeli kereskedő lapunk útján felkéri a t. vevőközönséget, hogy a karácsonyi vásárlásokat kellő időbeosztással jó eleve a karácsonyest előtt eszközölje. Idejekorán való vásárlásaival és a karácsonyi beszerzések időbeli szétosztásaival a vevőközönség a maga részéről is hozzájárulhat ahhoz, hogy a karácsony előtti napok üzleti torlódása ne járjon azokkal a közismert bajokkal, amelyek évek óta úgy az üzlettulajdonosok hátrányát, mint a vevők kényelmétlenségét és nem utolsósorban a kereskedelmi alkalmazottak testi és idegéleti kimerültségét eredményezik.

— A hangverseny egyesület estélye.

A hangverseny-egyesület meghívására Jancovich Ágost és Viezzoli József hegedűművészek, Dudovich Manilo viola és Baraldi Dino violincelloművészek, Gibera Emilio zongoraművész közreműködésével hétfőn, december 20-án este fél kilenc órakor a Deák-szálló nagytermében hangversenyt tartanak. A hangverseny műsora a következő:

1. Grieg — Kwartet in Sol min. Tscharikowsky — Andante.
2. Beethoven — Kwartet in mi min. op. 59.
3. Sthumann — Kvintet op. 44 (zongora, 2 hegedű, viola és cello.)

— **Nagy bélyeglopás.** Özvegy Schuller Albertné dévai kereskedőnő üzletéből napokkal ezelőtt egy ismeretlen egyén elrabolt mintegy hatvan korona készpénzt és hatszázharminchat korona husz fillér értékű okmány és posta bélyegét. A dévai rendőrség ma megkeresést intézett a fiumei rendőrséghez, hogy a nyomozást saját hatáskörében indítsa meg.

— **Hangverseny a Deák-szállóban.** A Deák szálló éttermében holnap, vasárnap este a Jellacsics gyalogezred zenekara hangversenyt ad. Kezdeté 8 órakor. Belépti díj 60 fillér.

— **Karácsonyra és újévre** a legszebb ajándékok *Engelsrath J.* ékszerész (Fiume, Dante-téri) arany-, ezüst-, ékszer-, óra és régiségkereskedésében kaphatók. Igen olcsó árak. Saját ékszerkészítő és javító műhely.

— **Gyermek felruházó ünnep.** A fiumei magyar pincérek asztaltársasága december tizenkilencedikén, vasárnap délután négy órakor a Della Ville szálló éttermében gyermek felruházó ünnepet tart.

— **A kikötőből.** December 18. *Érkezett:* „Split” osztrák gőzös Triesztből 10 tonna vegyes áruval.

Indult: „Dora Horn” német gőzös Hamburgba 20 tonna cukorra, 100 tonna habbal és 60 tonna vegyes áruval; „Delizia” olasz gőzös Cataniába 220 tonna fával; „Fram” osztrák gőzös Gallipolliába 80 tonna fával.

— **Jubileumi katalógust** adott ki a héten Kertész Pál férfi és női divatáru üzlete Budapest, Rákóczi-ut 40. sz. 15 éves fennállásának emlékére. E közkezdelt férfi és női divatruház az egész országban ismeretes, mert alig van helység, ahova Kertész Pál jó híre ne terjedt volna el. A gyönyörűen kiállított katalógust mindenkinek, aki egy levelezőlapra kéri, ingyen küldi meg.

„A Tengerpart” előfizetési ára:

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy óra	2 „

Egyes szám ára 6 fillér.
szerkesztősége és kiadóhivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Karácsonyi séta.

A fiumei utcának is megvan ilyenkor a poézise. Így karácsony előtt minden bolt kirakata valóságos tündérország és gyermekek meg felnőttek egyaránt gyönyörködnek az esti órákban a pazarul kivilágított fényes kirakatokban. Fiumében sokat haladt az utóbbi években a kirakat és boltberendezés művészete. Ha végigsétálunk a korzón, ott látjuk mindenekelőtt az Erzsébet tér sarkán a

Weiss Salamon-féle porcellán- és üvegereskedést. Kirakatai tele vannak szebbnél szebb chinaezüst műipari tárgyakkal, remek meisszeni és kopenhágai porcellánokkal, francia, angol és magyar majolikákkal, bent a boltban pedig valóságos műipari kiállításban, bájos szobrokban s dísz tárgyakban gyönyörködhetünk. A célszerű ajándékokat vásárlók számára ott vannak természetesen az asztali és evőkészletek, a nickel konyhaberendezések s a közönséges üveg- és porcellánárak. Tovább sétálva

Breisach R. udv. szállító virágkereskedésébe térünk be. Szép virágokkal telt vázák, kosarak, pálmák és délszaki növények ragadják meg itt a szemlélő figyelmét. Ajándékoknak rendkívül alkalmas dolgok. Breisach papa virágai különben a közeli bái idényben is bizonyára nagy keresletnek fognak örüdeni. Átmegyünk az Erzsébet téren és az Adamich utca sarkán a

Vuja M. divatkereskedése előtt állapodunk meg. Csupa praktikus, a családi szükséglet számára való ajándéktárgy ötlük itt a szemünkbe. Férfi, női és gyermek-fehérmű, az utóbbiban nélkülözhetetlen különlegességek, azután nyakkendők s mindennemű divatcikkek gazdag tárházát látjuk itt. Némely árun valószínűleg meglepnek a rajtuk látható olcsó árak. Az Adamich utcán lesétálva

Zanutel A. könyvkereskedése elé érünk. Belépünk a boltba s alig győzünk csodálkozni a sok magyar ifjusági és diszmunkán. Zanutel különben is egyike azon kereskedőknek, a kik mindig törődnek a magyar közönség óhajainak kielégítésével. A Dante téren átmenve folytatjuk utunkat a korzón. Gyönyörködve állunk meg az

Oberdorfer cég valóságos fővárosi izlésű kirakatai előtt, amelyek díszére válnak Fiumének. Fayence- és bronc-műipari tárgyak, valódi csipkék kötik le itt figyelmünket, amelyekhez hasonlót alig találunk mesze földön. Természetesen kina- és japán-árukkal, játékszerekkel és mindennemű diszműárukkal is tele van ez a nagy áruház s mely előtt esténként valóságos tolongás képződik. Mindjárt mellette a

Baki-féle divatáru üzlet modern kirakata köti le figyelmünket. Szébbnél-szebb nyakkendőkkel divatos uri- és női fehérneművel van tele ez a bolt, mely izléses kirakatával és belső berendezésével sok nagyvárosi üzlettel vetekedik. Karácsonyi ajándékoknak különösen a remek női écharpe-okat, a finom francia férfi- és női zsebkezdőket, esernyőket és luxus fehérneműket vásárolják itt nagy számban.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Legolcsóbb női- és férfi divatáruház. Mennyasszonyi kelenyék. Legfinomabb és legdivatosabb gallérok és kézelők, sétatálcák, nap- és esernyők, bőr- és cernakeztyük. Női övekben nagy választék. Színes és :-: fehér ingek óriási raktára. :-:
Nyakkendők ingyen.

Előkelő biztosító társaság részére

kerestetnek agilis üzletszerzők

magas jutalék és fix fizetés mellett. A kik e téren már működtek, előnyben részesülnek. Jelentkezés: *Első Leánykiházasió Egylet Via del Molo I. I. em.*

Rendkívüli alkalom

A Karácsonyi és Újévi ünnepekere

Kézszőtt szőnyegek

250/350 cm. nagyságban drbja K. 210
225/320 " " " " 160
200/300 " " " " 144

„Velour” szőnyegek gyapjuból

200/300 cm. nagyságban drbja K. 55.-
175/250 " " " " 37.-
140/200 " " " " 25.-

„Tapestry” szőnyegek gyapjuból

200/300 cm. nagyságban drbja K. 33.-
175/250 " " " " 21.-
140/200 " " " " 13.80

„Tapestry” szőnyegek

200/300 cm. nagyságban drbja K. 27.-

Alkalmi vétel

Axminster szőnyegek

200/300 cm nagyságban drbja K. 42.—

500 drb ágy elé való szőnyeg

velour szövés rojtozva drbja 3.70

Mesés választék ágy- és asztalgarnitúrákban 10 koronától feljebb.

Nagy készlet Argaman,- Axminster,- Tapestry,- Velour- és Holländer-szalonszőnyegekben minden nagyságban és méretheben.

Csipkefüggönyök, Tull- Vetrage- Bonne Fenne- Brise Bise- stb. függönyök.

Futószőnyegek óriási raktára, méterje 36 fill.-től feljebb Axminster,- Velour,- Tapestry,- Holländer,- Juta- stb futószőnyegek.

TISZTELETTEL

WEISS M.

I. Bécs Fiume Corso II Trieszt Corso 9.

Szabott árak!

SIKIC GYÖRGY KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

Fiume, Kossuth Lajos utca 7.
(Szerb templom háza a Villanyos megálló helye.)

Használt és új iskolakönyvek előírás szerint.

Óriási választék iskolai füzetekben és iskolaszerekben. Mindennemű papír-árak és irodai szerek nagy raktára.

Olcsó árak.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, dec. 18. A képviselőház ma délelőtt Gál Sándor elnöklésével ülést tartott, amelyen az elnök bejelenti, hogy Holló Lajos felirati javaslatának tárgyalását a december huszonegyedik ülés napirendjére tűzte ki. Közli ezután, hogy Teleki Arvéd gróf husz képviselő aláírásával ellátott kötvényt nyújtott be, amelyben zárt ülés elrendelését kéri.

A zárt ülésben Teleki gróf panaszkodik, hogy a bizottsági jelöléseknél inparlamentáris dolgok történnek s a függetlenségi és negyvennyolcas pártot, amely a parlament legnagyobb pártja, egyes bizottságokból kizárták.

Kossuth Ferenc szólal fel ezután. Beszéde alatt Eitner Zsigmond és néhány néppárti képviselő között heves összeszólalkozás keletkezik, sőt majdnem tettelegesség történik, mire az elnök az ülést husz percre felfüggeszti.

Szünet után Buzárh bírálja a Justh párt magatartását s azt állítja, hogy az állandóan tüntető kihívással viseltetik a többi párttal szemben.

Wekerle miniszterelnök hangoztatja, hogy a pártok egymásközi viszonya a parlament ügye s a pártok tartoznak egymást honorálni. Wekerle ezután ismerteti a helyzet nehézségét, komolyságát és kijelenti, hogy a kormány nem gyakorolt befolyást a bizottsági tagsági jelölésekre.

Ugyanezt mondják Kossuth és Andrassy is, és kéri Teleki Arvéd grófot a zárt ülést kérő indítványának visszavonására. Ennek megtörténte után az elnök tíz percre felfüggeszti az ülést, mire a nyílt ülésen az elnök megállapítja a bizottságok előbbi statusquóját. Ezután áttérnek a jegyzőválasztásra. Egy jegyzőséget a Justh pártnak hagynak. A Kossuth párt részéről Hammersberg és Szentkirályi, az alkotmánypárt részéről Rudnyánszkyt, a Justh párt részéről Vertán Endrét választják meg jegyzőnek. Háznagy Zlinsky István lett. Miután Návay elnök indítványára elhatározzák, hogy a legközelebbi ülés hétfőn lesz, áttérnek az interpellációkra.

Lukács és Khuen királyi kihallgatása.

BÉCS, dec. 18. Khuen-Héderváry gróf ma délelőtt fél tizenegy órakor jelent meg kihallgatáson. Kihallgatása mintegy másfél óráig tartott. Audiencia után kijelentette a gróf, hogy döntés nem történt, a kihallgatás informatív jellegű volt s döntés csak Lukács kihallgatásán lehet.

Lukács László egy órakor jelent meg a király dolgozó szobájában. Még délután mindkét államférfiu Budapestre utbzik a tárgyalások megkezdésére.

Elhunyt főispán.

BUDAPEST, dec. 18. Gulner Gyula Pestvármegye főispánja ma meghalt.

Gázrobbanás.

KASSA, dec. 18. Ma reggel a Fazekas utcai Tilok féle házban nagy gázrobbanás történt. A földszintes ház erősen megrongálódott. Schmidt Mihály postafőtisztet családjával együtt sikerült megmenteni, Utankó János házmester és leánya azonban megfuladt.

A Reichsrath permanenciában.

BÉCS, dec. 18. A Reichsrath szerdán megkezdett ülése még mindig tart. Stanek képviselő reggel nyolc órakor fejezte be a beszédét.

Koburg Lujza Brüsszelben.

BRÜSSZEL, dec. 18. Koburg Lujza ma délelőtt Brüsszelbe érkezett, hogy atyja temetésén résztvegyen. A hercegasszonyt a trónörökös és Stefánia főhercegnő szívélyesen üdvözölték. Mára várják Lónyay grófot is Brüsszelbe.

Lujza birtok vásárlása.

SZOMBATHELY, dec. 18. Koburg Lujza ma négy millió koronáért megvásárolta Szapary Pál gróf sorokujfalvi birtokát.

A legszebb ajándékok, melyekkel a szülők jó gyermekeiknek

karácsonyra és ujévre

kedveskedhetnek, a legjobb szerzőktől származó, gyönyörűen illusztrált magyar, német és olasz ifjúsági könyvek melyek

Zanutel A. és Tsa

könyvkereskedésében
Fiume Via Adamich; telefon 197 sz. kaphatók.

Egy óriási tétel kiváló finom

perzsa- és szmirna-szőnyeg

érkezett, melyeket rendkívül olcsón árusítok ki.

Szekulesz-féle japán-áruház

Fiume Via Alessandrina. -- Szabad megtekintés

Gazdasszony kerestetik

3 gyermek mellé özvegy uriemberhez. Szíves ajánlatok „K. K.” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

**VARIETÉ
ORIENTALE**

Fiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tíz kiváló művészi erőből
összeállított műsor.

Elsőrendű magyar énekesnők.

Kezdet: 9 órakor. Belépti díj 1 korona.

Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Fiume Via Edmondo de Amicis 4. szám
a város központjában.

56 szoba. Tágas éttermek. Nyáron szép kerthelyiséggel

Magyar konyha. Tiszta magyar és külföldi borok.
Kőbányai Polgári Sör.

Estétként Jonás Gyula hirneves cigányzenekarának hangversenye.

Tulajdonos Scala Nándor

Fizetéses gyakornok vagy

fiatal komptoirista

helybeli irodába azonnal felvétetik.
Cím a kiadóban.

Hromatka Adolf

könyvkereskedése
FIUME CORSO 11.

Magyar ifjúsági könyvek óriási választéka.

Peary és Cook

az északi sarkra érkeztek-e?

az a kérdés. Ellenben kétségtelen, hogy

ROSENTHAL LIPÓT

Dante-(Adamich) téri nagy magyar áruházában a legnagyobb választék mellett legjobban és legolcsóbban vásárol mindenki. Az olcsó szabott ár drbon látható.

Külön nagy játékaruosztály.

Állami tisztviselők, vasutasok, pénzügyőrök árkedvezményben részesülnek. 10 képes lap 40 fillér.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szapary, az Adria palota mellett.
Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kittenő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos:

LIBERMANN IZSÓ

Telef. 11-49

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban estétként HORVÁTH PALI cigányzenekara GÁBOR kisbögös szolista-val hangversenyez.

Minden szombaton este dísznótor. Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

PÁRATLAN SZŐLŐFAJ!

Hogy ezt bebizonyítsam a „Delaware” szőlőről, királyi közjegyzői hitelesítéssel ellátott eredeti fénykép felvételeket készítettem.

A felvétel áll: egy drb. 20 éves cserecsapos kifogástalanul dusan termő tőke, 32 fűrt, egy drb. 4 éves szálvesszős tőke 168 fűrt és 11 drb. egy sorban lévő 4 éves szálvesszős

tőke több mint 1600 kifogástalan egészséges fűrt szőlőterméssel. Ezekmind öt vétettek fel, a hol pár méternyire tőle az európai oltványokon a termés négy-ötzöri permetezés dacára elpusztult. Így ez az év volt az, a mely bebizonyította, hogy ezen fajnak természetben permetezés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezenkívül nagy előnye még hogy oltani és alá földet megforgatni nem kell, vesszője talban soha meg nem fagy, bora elsőrendű és rendkívül bőtermő. Ezen a néven azonban igen sok más hitvány fajtát adnak el, ezért a ki a valódi bőtermő és legnemesebb fajt akarja megszerezni az csak a Nagy Gábor-féle „Delaware” vesszőt vegye.

A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, természetének királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja, Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról, lugasültetésről is ad részletes, helyes utbaigazításokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY B.

posta, távirtda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, német, horvát, szerb rs román nyelven.

A Fiumei Előleg- és Hitelszövetkezet

korlátolt felelősséggel
Consortio Fiumano d'Antecipazioni e Prestiti
con garanzia limitata

Via Lodovico Kossuth I. sz. I. emelet

megnyitotta az 1910 január 1-én kezdődő

VIII. évciklusra

a beiratásokat. A hitelszövetkezet

kölcsönt nyújt 300 koronától tetszés szerinti összegig. 1910 jan. 1-én kezdődő 260 heti vagy 60 havi részletben való visszafizetésre;

alkalmat ad minden tagnak célszerű takarékosagra legalább heti 1 koronás bevezetésével, melynek révén a tag a társaság jövedelmében is osztozódik

Beiratásokat eszközöl és bővebb felvilágosításokat ad a szövetkezet irodája:
Via Lod. Kossuth I. sz. I. em. Hivatalos órák hétköznapokon 9-től 1 óráig.

Gilliam G. - Fiume

Via Alessandrina 4.

Raktár az Adria palotában. Interurb telefon 990.

Frissen érkezett Stiriai pulárd, vad, Bialuga, Orsovai és Elbe caviar valamint esténként meleg prágai sódar.

Naponta friss zsur-kenyér.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy

asztalos műhelyemet

Via Risorta 20. szám alatt megnyitottam.

Jó munkáért kezességet vállalok s javításokat pontosan eszközölök.

Meghívásra házhoz jövök.

Kiváló tisztelettel
Brávác József

Karácsonyi és újévi ajándékok

a legjutányosabb árakon kaphatók

Korniczai G.

üveg- és porcellánkereskedésében

Fiume Via Governo 22.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémérese a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle TEAVAJ

kizárólagos elárúsítása.

Frissen érkezett méz

tej, tejföl, túró és vaj nagyban és kicsinyben. TELEFON 534.

Bredár Lajos

mosoda és tisztító intézet

FIUME Via Lavatoio I. Telef. 988.

Specialista pipere,- kelengye- és gallér tisztításban.

Varieté Hotel Susak

Esténként elsőrendű művészi erők fellépte.

Renée Hallois táncosnő,
Drexler Adolf kómikus,
Denis Liliam amerikai ének. és tánc.,
Virágvölgyi Sárika magyar szubrett,
Breda Joseph kómikus,
Rudolfi R. Jargon kómikus,
Santhaly Lucie német sanzonett,
Gergely Nusi szubrett,
Wirth Lona énekes szubrett,
Nichette Ottilie átváltozó táncosnő.

Végül kitűnő bohózat:

Serenissimus a Varietében.

Kezdeté 9 órakor.

Belépti díj 1 kor.

KASTIANA

Fényképész Műterme

Fiume, Scoglietto-tér.

Az 1909-iki antwerpeni világkiállításon nagy aranyéremmel, díszkeresztrel és elismerő oklevéllel kitüntetve, a modern fényképészeti terén mindennemű munkát művészi kivitelére, mint fényképeknek platinakivitelben való előállítására, nagyításokra, pastell és aquarell képek, fényképes levelező lapok készítésére stb. ajánlkozik.

FLORIÁN KÁVÉHÁZ

VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek találkozó helye.

Kitűnő fagyalt alla napoletana. Tea, kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

QUADRI KÁVÉHÁZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászda frissítő italok, likőrök és finom borok.

A Velencét látogató magyarok találkozó helye.

Karácsonyi és újévi ajándékok számára!

Legnagyobb választék

kész férfi- és fiuruhákban

kifogástalanul elsőrendű kivitelben

és jutányos áron

STEINMANN IGNÁC

férfi-ruházásában Fiume Corso 12.

MOHOVICH C. A.

FIUME Via Governo TRIEST Via Ponterosso 6

Alapított 1890-ben.

A látható irásu, világhírű

Underwood írógépek

vezérképviselte.

Modern irodaberendezések. - Amerikai butor.
Másoló készülékek. - Mappák. - Bélyegzők. -
Bádog- s email feliratok.

Mechanikai javító műhely.

OH JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és ényádkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

F. ó- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszertár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.